

Λατινικά Προσανατολισμού Β' Λυκείου
21 Δεκεμβρίου 2025
Εξεταζόμενη ύλη: Κείμενα 4-11

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «**Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt**».

Aeneas bellum ingens geret in Italia. Populos feroces contundet, mores eis imponet et moenia condet. Tu Aeneam ad caelum feres. Postea Iulus, Aeneae filius, regnum ab Lavinio transferet et Albam Longam munit. Post trecentos annos Iulia duos filios, Romulum et Remum, pariet, quos lupa nutrit. Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit. Romanis imperium sine fine erit. Caesar Augustus, ab Iulo ortus, Belli portas claudet et Saturnium regnum restituet. Hunc tu, ut Aeneam, in caelo accipies.

Hannibal, dux Carthaginiensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superavit et Saguntum vi expugnavit. Postea Alpes, quae Italiam ab Gallia seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delavit. Populus Romanus cladem Cannensem pavidus audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit. Postquam XIV annos in Italia complevit, Carthaginienses eum in Africam revocaverunt. Ibi Hannibal bellum cum Romanis componere frustra cupivit. Denique cum P. Scipione apud Zamam dimicavit, sed Romani victoriam reportaverunt.

A1. Να μεταφράσετε όσα τμήματα των κειμένων είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας τον αριθμό κάθε ερώτησης με το γράμμα της σωστής απάντησης.

1. Στις ρίζες της ρωμαϊκής γραμματείας βρίσκονται:

α. Το ελληνικό δράμα και ο Όμηρος

β. Η φιλοσοφία και ο Θουκυδίδης

- γ. Η αιολική ποίηση και ο Θεόκριτος
2. Το νέο καθαρά ρωμαϊκό λογοτεχνικό είδος είναι:
- α. η ελεγεία
  - β. η σάτιρα
  - γ. το μυθολογικό έπος
3. Ποιος δεν ανήκει στη ρεπουμπλικανική περίοδο;
- α. Κάτουλλος
  - β. Λουκρήτιος
  - γ. Οράτιος
4. Ποιος ανήκει στους ελεγειακούς ποιητές; α. Τίβουλλος
- β. Έννιος
  - γ. Κικέρων
5. Ποιος δεν ήταν ιστορικός;
- α. Σαλλούστιος Κρίσπος
  - β. Τίτος Λίβιος
  - γ. Λίβιος Ανδρόνικος
6. Ο πρώτος «ρομαντικός» ποιητής της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας είναι ο:
- α. Προπέρτιος
  - β. Βιτρούβιος
  - γ. Κάτουλλος
7. Η Αινειάδα του Βεργιλίου αιτιολογεί το ρωμαϊκό:
- α. imperium
  - β. ingenium
  - γ. imitatio
8. Το έργο «Carmina» είναι δημιουργία του:
- α. Οβιδίου
  - β. Οράτιου

γ. Κικέρωνα

9. Ποιος παρουσίασε τη διαδρομή της Ρώμης από την ίδρυσή της μέχρι περίπου το τέλος του 1ου αι. π.Χ.;

α. Βιτρούβιος

β. Τίτος Λίβιος

γ. Οβίδιος

10. Η λέξη «pietas» σημαίνει:

α. ανταγωνισμός

β. ευσέβεια

γ. αρετή

Μονάδες 10

B3. Να εντοπίσετε την ετυμολογική συγγένεια των παρακάτω λέξεων στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν: χιόνι, καστροπολιτεία, Κολωνάκι, ρέμπελος, πάνθηρας

Μονάδες 10

B4. Να επιλέξετε την απάντηση που αποδίδει ορθά τη σημασία κάθε λατινικής φράσης. Κάθε λατινική φράση να την αντιστοιχίσετε με μία από τις δύο δυνητικές απαντήσεις (α, β) που βρίσκονται στη διπλανή στήλη.

1. altera pars	α. το άλλο Εγώ β. η άλλη πλευρά
2. casus belli	α. αιτία πολέμου β. αιτία φαινομένου
3. exempli gratia	α. και άλλοι, και άλλα, κ.ά. β. παραδείγματος χάριν (π.χ.)
4. modus vivendi	α. τρόπος ζωής β. τρόπος ενέργειας
5. primus inter pares	α. εκ πρώτης όψεως β. πρώτος μεταξύ ίσων

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις.

his verbis: την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού

collibus: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

vim: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

militum: την ονομαστική ενικού αριθμού

caedem: τη γενική πληθυντικού αριθμού

bellum ingens: την ονομαστική του πληθυντικού

eis: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

nomine: την αιτιατική του ενικού στον ίδιο αριθμό

moenia: τη γενική πληθυντικού αριθμού

regnum: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού

hunc: την αιτιατική του πληθυντικού στο ίδιο γένος

Μονάδες 13

Γ2. Populos feroces contundet: Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους της πρότασης στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 3

Γ3α) Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα.

geret: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της ενεργητικής φωνής

imponet: το β' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της ενεργητικής φωνής

condet: το β' ενικό πρόσωπο του παρακειμένου ενεργητικής φωνής

feres: το β' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής

appellabit: το β' ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της ενεργητικής φωνής

nutriet: το α' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα ενεργητικής φωνής

superavit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού ενεργητικής φωνής

excrughant: το α' πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της ενεργητικής φωνής

proflifavit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα ενεργητικής φωνής

complevit: το απαρέμφατο του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής

Μονάδες 10

Γ3β. admonet: Να γράψετε το β' πληθυντικό του ρήματος στον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον μέλλοντα καθώς και το απαρέμφατο ενεστώτα.

Μονάδες 6

Δ1) Να γράψετε τον συντακτικό ρόλο των ακόλουθων λέξεων: hiemare (κείμενο 1), adventare(κείμενο 1) , post annos (κείμενο 2), ravidus (κείμενο 3), se (κείμενο 3)

Μονάδες 5

Δ2) Να εντοπίσετε στο απόσπασμα «Caesar propter frumenti ... perpetrare possunt» δύο εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς, να δηλώσετε την επιρρηματική σχέση που εκφράζουν, καθώς και τους όρους, στους οποίους αναφέρονται.

Μονάδες 3

Δ3) Hostes adventare audio: να αναγνωρίσετε συντακτικά το απαρέμφατο (1 μονάδα), να δηλώσετε το υποκείμενό του (1 μονάδα) και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου (1 μονάδα).

Μονάδες 3

Δ4) Populus cladem Cannensem audivit: Να μετατρέψετε τον ομοιόπτωτο προσδιορισμό σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, λαμβάνοντας υπόψη σας τον χρόνο του ρήματος.

Μονάδες 3

Δ5) Ubi in Italia fuit: α) να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, β) να υποδείξετε τον τρόπο εισαγωγής, γ) να υποδείξετε τον τρόπο εκφοράς και δ) να δηλώσετε τη χρονική σχέση που εκφράζει.

Μονάδες 4

Καλή επιτυχία!

Τα θέματα επιμελήθηκε ο καθηγητής:

Τσιακμάκης Στέλιος